

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

นางสาวภาณี เกรียงทวีชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศและระดับชั้นการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 164 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.953 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับระดับชั้นการศึกษา วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนิเวศวิทยา ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ด้านระบบทางสังคมและด้านประเพณีวัฒนธรรม ทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในด้านนิเวศวิทยาและด้านระบบทางสังคม

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

ความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์, การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

บทนำ

ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรวดเร็ว ประเทศต่างๆจึงมีการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์รวมทั้งภูมิภาคเอเชียทวีความสำคัญเพิ่มขึ้น ความมั่นคง และก้าวหน้าประเทศต่างๆ มนุษย์จึงเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ สิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการส่งเสริมการศึกษา ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษาหมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดสิ่งแวดล้อมจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(2557, หน้า 11) กำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นความคิดสร้างสรรค์ ปลุกฝังการพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย พัฒนาคนด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการทำงานและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สร้างจิตสำนึกให้คนไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน สร้างค่านิยมการผลิตและบริโภคที่รับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม เรียนรู้การรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ สร้างเสริมสุขภาวะคนไทยให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มินิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชน

ถึงประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ

รัฐบาลจะต้องสนับสนุนจัดสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่ปวงชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และให้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 25 รัฐบาลต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ มาตรา 4 ข้อ 5-6 รัฐบาลต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

กันฟรีโก (Frigo, 2001) สรุปว่าสิ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วยส่วนที่เป็นอุปนิสัย ได้แก่ ความปรารถนาในการเรียนรู้ แรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ความใฝ่รู้ และส่วนที่เป็นทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด การคิดระดับสูง และทักษะการเรียนรู้ ในการมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โรงเรียนต้องกำหนดและสร้างแนวคิดในการเรียนรู้ ในประเด็นคุณค่าของการเรียนรู้ กระบวนการของการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ไว้เป็นสิ่งสำคัญลำดับต้น หากโรงเรียนต้องการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออกมาให้ปรากฏ โดยให้ความสำคัญทั้งเป้าหมายและทักษะของการเรียนรู้ และต้องผนวกให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่ทำให้เกิดการสอนทักษะการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน และการส่งเสริมเอกลักษณ์ความเป็นผู้เรียนของนักเรียน

ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ตามนโยบายปฏิรูปโรงเรียน เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ต้องมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและปลูกฝังเรื่องความสะอาด ความมีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรักสามัคคี รวมทั้งการจัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่น มีต้นไม้ แหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่นา ไร่สวน ไร่ผลไม้ ซึ่งแนวนโยบาย ดังกล่าวมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นจัดในห้องเรียน บริเวณโรงเรียนและรอบๆ โรงเรียน ล้วนเป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีงามให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนได้ทั้งสิ้น

นักวิชาการได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและศึกษาถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นักวิชาการส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า ลักษณะการเรียนรู้และประสิทธิภาพการเรียนการสอนมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาผลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้ จอยเนอร์ (Joiner, 1996) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกต้องและเหมาะสม นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน เพราะทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมได้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา นักวิชาการเชื่อกันว่า หากมีการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่น สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา มีวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการดูแลรักษาอย่างดีเป็นปัจจุบัน พร้อมให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ย่อมทำให้ผู้เรียนได้รับอิทธิพลเป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส รักสวยรักงาม เรียบง่ายและรักษาความร่มรื่นไปด้วย ดังนั้นพฤติกรรมและคุณลักษณะต่างๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ บรรจง พงศ์ศาสตร์ อธิบดีกรมสามัญศึกษา ได้ให้นโยบายในการบริหารงาน

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ ยังมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเนื่องจากจำนวนนักเรียนในปัจจุบันมีจำนวนมากเกินไป ทำให้จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ด้านการให้บริการและคุณลักษณะของผู้เรียนพบว่าปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนคือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ทำให้ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนในด้านวัสดุอุปกรณ์พบว่าปัจจัยที่เป็นจุดอ่อน คือวัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอต่อการใช้งาน บางอย่างที่มีอยู่ไม่ทันสมัย ห้องเรียนไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียน อาคารมีลักษณะของการเชื่อมต่อที่ไม่ดี นักเรียนไม่ได้รับความสะดวกเมื่อมีฝนตก พื้นที่บางแห่งในโรงเรียนยังเป็นจุดลับตาคน และปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่การวางผังโรงเรียนไม่เหมาะสม ทำให้มีพื้นที่น้อย นักเรียนบางกลุ่มแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม สำหรับในด้านสถานที่ พบว่าควรมีสถานที่ให้จัดกิจกรรมได้เป็นเอกเทศมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมอยู่ในสภาพให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ส่วนในด้านงบประมาณ พบว่าควรจัดสรรให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ พร้อมนำไปใช้ได้โดยคำนึงถึงคุณภาพอันมีผลต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง นอกจากนี้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการบริการการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน น้อย และแหล่งชุมชนและสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ได้แก่ น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ และห้องน้ำไม่สะอาด โรงอาหารไม่สะอาดไม่เพียงพอ ปัญหาในการพัฒนาเจตคติ สุขนิสัยและพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการ ทราบความพึงพอใจของนักเรียน ปัญหารวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ อันเป็น ตลอดจนจนเป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการรักษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 282 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ, 2553, หน้า 172) ได้จำนวน 164 คน คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศและระดับชั้นเรียน (มัธยมศึกษาปีที่ 4, มัธยมศึกษาปีที่ 5, มัธยมศึกษาปีที่ 6)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 การจัดสภาพแวดล้อม 4 ด้าน คือ 1.ด้านนิเวศวิทยา 2.ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม 3.ด้านระบบทางสังคม 4.ด้านประเพณีวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 164 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆได้ดังนี้

1. สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 164 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับ
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 นักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านนิเวศวิทยาและด้านระบบทางสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความพึงพอใจในด้านประเพณีวัฒนธรรม รองลงมาคือด้านระบบทางสังคม ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม อันดับสุดท้ายคือด้านนิเวศวิทยา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นด้วยการจัดการเรียนการสอนหลายระดับ โรงเรียนจึงมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีเจตคติที่ดี มีความรักความผูกพันต่อโรงเรียนของตนเอง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ ทำให้พิจารณาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม จัดบรรยากาศ แหล่งการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ เนื่องด้วยพื้นที่ของโรงเรียนกว้างขวาง เมื่อเทียบกับจำนวนของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมฤทธิ์ รอดพูนพงศ์ (2553:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมท่าแคลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมท่าแคลง ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นที่ค้นพบดังนี้

1.1 ด้านนิเวศวิทยา ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านนิเวศวิทยาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า สภาพแวดล้อมด้านนิเวศวิทยา เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารประกอบห้องเรียน โรงอาหาร คุรุภัณฑ์ และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ การที่นักเรียนได้เรียนและอยู่ในสภาพแวดล้อมด้านนิเวศวิทยาที่เหมาะสมจะเกี่ยวข้องจะเกี่ยวข้องกับสภาวะความรู้สึกลึกหรือสัมผัสที่เกิดจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวนักเรียนโดยตรง แต่ถือเป็นส่วนส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้นั้นเป็นสิ่งที่แรกที่ผู้มาสัมผัสกับโรงเรียน ได้พบเห็น และสภาพแวดล้อมเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ ดังแนวคิดของ โกวิท วรพิพัฒน์ (2537, หน้า 16) กล่าวว่าการทำงานบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้ดีสวยงามสะอาดร่มรื่นนั้น จะช่วยให้บุคคลที่อยู่ในบรรยากาศสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นผู้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดีที่ดีเสริมสร้างความคิดจิตใจและคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ สอดคล้องกับ วิษณุ ผสมทรัพย์ (2546) ได้

ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสตรีหีบวิทยาคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ จง บุญพ่อง (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเกาะโพธิ์ถ้วยงามวิทยา จังหวัดชลบุรี ใน 3 ด้านคือกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้าน ด้านกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น ด้านนิเวศวิทยา โรงเรียนควรจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้ดีสวยงามสะอาด เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นด้านวิชาการ เช่นการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ แหล่งการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม ป้ายนิเทศ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ฮัมเมล (Hummel. 1988) มีแนวคิดว่าการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะส่งเสริมหรือยับยั้งการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในภายหลัง การเรียนการสอนในโรงเรียนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตควรจะ กระตุ้นความสนใจของนักเรียน ในทำนองเดียวกัน ฟรีโก (Frigo. 2001) มีแนวคิดที่ว่า หากโรงเรียนต้องการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับ พระมหาขุนทอง อุกวโร (สนนำพา)(2555) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า นักเรียนมีความพึงต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ดังนั้น ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.3 ด้านระบบทางสังคม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านระบบสังคมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า ด้านระบบทางสังคมเป็นการติดต่อกันที่โรงเรียน การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายนอกและนักเรียนรับรู้ มีการประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยสนับสนุนโรงเรียน นักเรียนมีส่วนช่วยในการบริหารโรงเรียนในระดับมาก กิติมา ปรีดีดิกล (2532, หน้า 360-361) ได้สรุปไว้ว่าในหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะต้องยึดหลักมนุษยสัมพันธ์ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความสม่ำเสมอ ความเสียสละ ความอดทน รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์และเวลา มีความต่อเนื่องในการดำเนินงานให้ครอบคลุมตามขอบข่ายงานของโรงเรียน นอกจากนี้ยังจะต้องดำเนินการอย่างสร้างสรรค์ และปรับให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นในแต่ละโอกาสและสภาพปัญหา โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงาน

ภายนอกเข้ามาจัดกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากโรงเรียนในส่วนนี้ ชัยยศ สันติวงษ์ (2533, หน้า 159) กล่าวว่าบรรยากาศต่างๆ ในสถานศึกษาจะขึ้นอยู่กับระบบการบริหารเป็นสำคัญ เพราะสิ่งที่มีหรือเกิดขึ้นในสถานศึกษานั้น จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารที่ดี สอดคล้องกับ

ดังนั้น ด้านระบบสังคมมีการบริหารที่ดีโดยการเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียน จะทำให้ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมด้านระบบสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลประโยชน์เกิดกับนักเรียนมากที่สุด

1.4 ด้านประเพณีวัฒนธรรม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านประเพณีวัฒนธรรมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สืบสานประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น วันสำคัญต่างๆ อยู่ในระดับมากจากแนวคิดของ ณ ถลาง (2554, หน้า 42) มีแนวคิดเกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผลของการใช้สติปัญญาปรับตัวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่ชุมชนนั้นตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานอยู่ การสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ประเวศ วะสี (2536, หน้า 76) กล่าวว่าควรปรับปรุงโรงเรียนให้การศึกษาทุกรูปแบบเพื่อชุมชนและดึงทรัพยากรชุมชนมาใช้โดยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาอื่นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

ดังนั้นด้านประเพณีวัฒนธรรมโรงเรียนจัดการศึกษาดึงทรัพยากรชุมชนมาใช้โดยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีคุณภาพ

2. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมพบว่ามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิง มีกิจกรรมต่างๆร่วมกันอยู่เสมอ ทำให้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในด้านการเรียนการสอนครูส่วนมากมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ให้ทุกคนได้มีความรู้เท่าเทียมกัน ทั้งนี้เพราะในระบบการศึกษาปัจจุบันมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงทำให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับในช่วงชั้นที่4 มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุทธาวรินทร์ บุญเกิด (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองยายอินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองยายอินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ จง บุญผ่อง (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชายและนักเรียน

หญิงต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเกาะโพธิ์ไถ่ยางงามวิทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน
อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัด
สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่ศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงกันแต่การจัด
กิจกรรมบางอย่างของโรงเรียนจะแตกต่างกันตามระดับชั้น ประกอบกับประสบการณ์ในการเรียนรู้และรับรู้ของ
นักเรียนแตกต่างกัน จึงทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ จำแนกตาม
ระดับชั้น เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ดังนี้

3.1 ด้านนิเวศวิทยา พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัด
สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ แตกต่างกัน

3.2 ด้านระบบทางสังคม พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัด
สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ แตกต่างกัน

สอดคล้องกับ ร.ต.สำเภา ชื่นประกอบเกิด(2551) ที่ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน
นักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อม วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนที่ศึกษาใน
ระดับชั้นที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยัง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาดิกร มะลิรักษ์ (2551) ซึ่งพบว่า

นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางด้านนิเวศวิทยา ด้านสภาพแวดล้อมที่
เป็นนามธรรม ด้านระบบสังคม และด้านประเพณีวัฒนธรรม ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์

2. ควรมีการศึกษารูปแบบหรือกระบวนการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้
ผู้บริหารได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติธัช อัมวัฒนกุล.(2553). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้าน โครงสร้างพื้นฐานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์วิศวกรรม ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- กำพล เกียรติปฐมชัย. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักงานทะเบียนอำเภอ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2557 หน้า 11). กรุงเทพฯ : 2555.
- จง บุญผ่อง. (2547). ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย บรพา
- บุญช่วย จินดาประพันธ์. (2536). การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนก โรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์สูงและต่ำ เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมสามัญศึกษา. (2531). เรื่อง ทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา. ประกาศกรมสามัญศึกษา. สุทธาวรินทร์ บุญเกิด.(2550). ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้าน คลองยายอินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- เสกสรร ธรรมวงศ์. (2541). ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการให้บริการด้านการเรียนการสอน สายสามัญระดับประถมศึกษา: ศึกษากรณี โรงเรียนผู้ใหญ่สตรีบางเขนพัฒนาสถานหญิงกลาง. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ร.ต. สำเภา ชื่นประกอบเกิด(2551).ความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อม วิทยาลัย ศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช.ค้นวันที่ 29 กรกฎาคม 2555 จาก <http://202.143.161.238/chakri/index.php?name=research&file=readresearch&id=26>
- วิษณุ ผสมทรัพย์. (2546). การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสตรีหีบ วิทยาเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี.งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.